

REVIJA ZA LJUBITELJE GORA ŽE OD LETA 1895

Planinski

VESTNIK

3
2016

PLANINSKA
ZVEZA
SLOVENIJE

3,90
EUR

TEMA MESECA
**Stoletnica snežnega plazu
pod Vršičem**

INTERVJU
Boris Sedej

Z NAMI NA POT
Polhograjsko hribovje

IZ PLANINSKE ZALOŽBE – AKCIJA 50-odstotni popust

PLANINSKE OBHODNICE IN POHODI, Nikóla Guid

V letu 2008 je PZS izdala knjigo *Planinske obhodnice in pohodi*. Knjiga natančno opredeli pojma kot sta planinska obhodnica in pohod. Obravnava samo take obhodnice in pohode, na katerih prejme udeleženec priznanje ali spominček. Opredeljuje še pojme kot sta trajna akcija in časovno omejena akcija. Knjiga torej v prvi vrsti predstavlja opredelitev in pregled obhodnic, akcij in pohodov v Sloveniji ter pomeni dopolnilno gradivo k planinskim učbenikom.

Zbrani so podatki o 73 planinskih obhodnicah, 16 obhodnicah zunaj PZS, 17 akcijah, podobnim obhodnicam, 131 planinskih pohodih, 98 pohodih izven PZS in 3 pohodih slovenskih društev v zamejstvu.

Knjiga je namenjena planincem in ljubiteljem narave ter pohodništva, vodnikom PZS kot zbirka predlogov za izlete in skrbnikom obhodnic in pohodov zaradi zbranih priporočil.

Format: 150 x 210 mm; 271 strani, broširana, šivana vezava

CENA: V času od 15. 3. do 15. 4. 2016 lahko knjigo kupite po akcijski ceni s 50-odstotnim popustom: 9,50 €* (redna cena: 19,00 €*).

* DDV je obračunan v ceni. Stroške poštne plača naročnik.

Nov zemljevid PZS Triglav 1 : 25 000

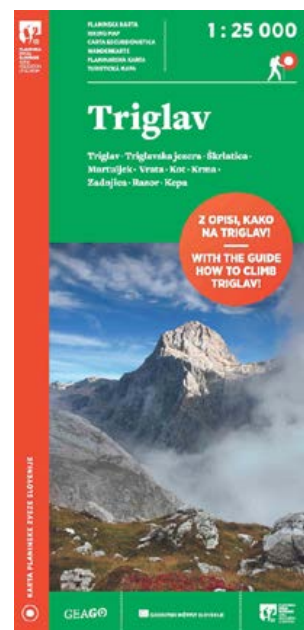
Izšel je nov zemljevid, s katerim PZS nadaljuje posodabljanje svojih zemljevidov, v merilu 1 : 25 000.

Pokriva območje osrednjih Julijskih Alp okoli Triglava od Fužinskih planin na jugu do državne meje na severu ter od Pokljuke na vzhodu do Prisojnika na zahodu.

Na hrbtni strani so poleg opisov vseh koč na tem območju prvič objavljeni tudi opisi vzponov na Triglav z vseh strani. S tem postajajo zemljevidi PZS še uporabnejši pripomočki za obiskovanje gora.

V naslednjih mesecih PZS načrtuje še izdajo zemljevida Karavank okoli Stola in Julijskih Alp zahodno od sedanjega, torej od Razorja na vzhodu do Mangarta na zahodu.

INFORMACIJE, NAKUP in NAROČILA:

Planinska zveza Slovenije, Planinska trgovina PZS

na sedežu: Dvorakova ulica 9, Ljubljana, v času uradnih ur, **po pošti:** p. p. 214, SI-1001 Ljubljana, **po telefonu:** 01 43 45 684 v času uradnih ur, **po faksu:** 01 43 45 691, **brezplačna telefonska številka:** 080 1893 (24 ur na dan, vse dni v letu), **e-naročila:** trgovina@pzs.si ali **spletna trgovina PZS:** <http://trgovina.pzs.si>. **Uradne ure** v Planinski založbi PZS, Ljubljana, Dvorakova 9: v ponedeljek in četrtek od 9. do 15. ure, sredo od 9. do 17. ure, petek od 9. do 13. ure (odmor za malico: 10.30–11.00).

Slovenski planinski muzej

Triglavska cesta 49, 4281 Mojstrana, **telefon:** 08 380 67 30, **faks:** 04 589 10 35, **e-naročila:** info@planinskimuzej.si.

Izhaja petnajstega v mesecu.
Planinski vestnik objavlja izvirne prispevke,
ki še niso bili objavljeni nikjer drugje.
116. letnik

NASLOV UREDNIŠTVA:

Planinska zveza Slovenije
Uredništvo Planinskega vestnika
Dvorakova ulica 9, p. p. 214
SI-1001 Ljubljana
T: 01 434 56 90, F: 01 434 56 91
E: pv@pzs.si
www.planinskivestnik.com
www.pvkazalo.si
www.facebook.com/planinskivestnik

ODGOVORNI UREDNIK:

Vladimir Habjan

UREDNIŠKI ODBOR:

Emil Pevec (tehnični urednik), Marta Krejan Čokl,
Zdenka Mihelič, Irena Mušič Habjan, Mateja Pate,
Dušan Škodit, Tina Leskošek, Mire Steinbuch

LEKTORIRANJE:

Marta Krejan Čokl, Mira Hladnik, Vera Seško,
Sonja Čokl

GRAFIČNA PRIPRAVA IN TISK:

Schwarz print, d. o. o.

NAKLADA: 4800 izvodov

Prispevke, napisane z računalnikom, pošiljajte po elektronskem mediju na naslov uredništva ali na elektronski naslov. Poslanih prispevkov ne vračamo. Uredništvo si pridržuje pravico do objave ali neobjave, krajšanja, povzemanja ali delnega objavljanja nenaročenih prispevkov v skladu s svojo uredniško politiko in prostorskimi možnostmi. Mnenje avtorjev ni tudi nujno mnenje uredništva in PZS. Kopiranje revije ali posameznih delov brez privolitve izdajatelja ni dovoljeno.

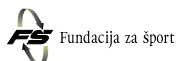
Naročanje:

Po pošti na naslov: Planinska zveza Slovenije,
Dvorakova ulica 9, p. p. 214 SI-1001 Ljubljana,
po elektronski pošti na naslov: pv@pzs.si ali po telefonu **080 1893 (24 ur na dan)**.

Številka transakcijskega računa PZS je 05100-8010489572, odprt pri Abanki, d. d., Ljubljana. Naročnina 39 EUR, 63 EUR za tujino, posamezna številka 3,90 EUR. Člani PZS so upravičeni do 25% popusta na letno naročnino Planinskega vestnika. Reklamacije upoštevamo dva meseca po izidu številke. Ob spremembi naslova navedite tudi stari naslov. Upoštevamo samo pisne odgovore do 1. decembra za prihodnje leto.

Program informiranja o planinski dejavnosti sofinancirata Ministrstvo za šolstvo in šport RS in Fundacija za financiranje športnih organizacij v RS.

FOTOGRAFIJA NA NASLOVNICI:

Zima nad Vrščem
Foto: Anže Čokl

Uredništvo Planinskega vestnika skrbno preverja vse članke in točnost v reviji objavljenih opisov poti, ki praviloma vključujejo opozorila na nevarnosti in možne pasti obiskovanja gora. Žal pa je vsak opis vedno subjektiven, poleg tega se objektivne težave na terenu lahko spreminjajo iz dneva v dan, celo iz ure v uro. Zato uredništvo revije in Planinska zveza Slovenije ne moreta prevzeti nobene odgovornosti za morebitne poškodbe ali materialno škodo, ki bi jih utrpel kdorkoli zaradi hoje in plezanja po gorah po navodilih iz te revije.

Smo tudi v dolini planinci?

Ste že kdaj prebrali *Častni kodeks slovenskih planincev*? Takole pravi šesti člen o Planinskem tovarištvu:

1. Prijetno vzdušje v gorah ustvarjamo le z nesebičnostjo, tovarištvom, s solidarnostjo tudi v najbolj zahtevnih razmerah, z obzirnostjo, samoopovedovanjem, disciplino, pogumom, požrtvovalnostjo, skromnostjo in sproščenostjo, skratka: med planinci vladata pravo vzajemno sodelovanje in humanizem.
2. Tovarištvo in zvestoba sta za planinstvo bistvenega pomena, sta pogoja za njegov obstoj in razvoj. /.../ Utrujenim, izčrpanim, ogroženim, poškodovanim nudimo neposredno pomoč; posebej je pomembna hitra pomoč ob nesreči. Ta dolžnost ne velja le za gorske reševalce, temveč moralno zavezuje slehernega planinca. Vsakdo naj po svojih najboljših močeh in znanju ter z vsemi sredstvi, ki so mu na voljo, pomaga sočloveku v stiski nesebično, humano, ohrabrujoče, pristrčno. Pomoč, ki ne zahteva plačila, izraža človeško toplino in daje trdno moralno oporo.

V *Planinskem vestniku* ne pišemo o politiki. S kolumnami in uvodniki se lotevamo tudi provokativnih tem, ki so povezane z gorništvom, ne s politiko. Verjamem, da so take razprave koristne za razvoj ne le planinstva, ampak tudi na splošno, saj spodbujajo dialog in nas silijo v razmišljanje, aktivnost in sklepanje kompromisov. Za to, kar imamo radi in kar nam je v gorah všeč, se je treba namreč potruditi, saj ni samoumevno, da bo tako tudi ostalo – no, ali pa je treba kaj narediti za to, da se bodo stvari spremenile, ker sedaj niso dovolj dobre.

Na uredništvo nam bralci pošiljate tudi odzive na take članke in po večini jih tudi objavimo, če so le napisani na primernem nivoju in niso žaljivi. Ne želimo pa biti poligon za obračunavanje med različnimi pripadniki katerih koli skupin že.

Ste že opazili, da v gore hodimo zelo različni ljudje? Verni, neverni, levi, desni ... A v gorah lastnostim, ki nas v dolini mnogokrat delijo, pripisujemo mnogo manjši pomen. Tam gori se zblížamo. Tam gori so druge stvari veliko bolj pomembne.

"Boš malo mojega čaja?"

"Hvala, ker me čakaš, ko zaostajam ..."

"Imaš morda obliž za žulj?"

"Daj, bom jaz nesel vrv, ti imaš že tako dovolj naloženo."

Tam gori se lahko pogovarjamo o vsem. "Zanimivo, nisem vedela, da hodiš v cerkev. Kaj pa ti pomeni cerkev?"

Tam gori smo odprti za poslušanje tudi drugačnih stališč – saj smo vsi samo ljudje, kajne? Že slutite, "kam pes taco moli"? Zakaj samo v gorah?

V Sloveniji je kar nekaj nevladnih organizacij, ki vzgajajo mlade. Taborniki, katoliški skavti, planinci, gasilci, različna športna društva. Nekatere so bolj osredotočene na specifično znanje oziroma določen šport, nekatere pa nič ne "trenirajo", ampak vzgajajo mlade na vseh področjih – na prvo mesto pa postavljajo razvoj družbenih in moralnih vrednot. Taborniki že od začetka begunske krize pripravljajo aktivnosti, s katerimi želijo pomagati begunskim otrokom in spodbuditi dialog o solidarnosti med svojimi člani – ki so v večini prav tako otroci. To je del vzgoje, ki jo imajo za svoje temeljno poslanstvo.

Tudi Planinska zveza veliko dela z mladimi – v planinskih krožkih, na taborih, tekmovanjih, tečajih. Morda pa lahko tudi mi pomagamo otrokom s socialnega obrobja, slovenskim in tujim, jih povabimo na izlet mladinskega odseka svojega društva in jim tako damo malce vetra v polomljena krila?

Častni kodeks bomo mladim najbolj razložili tako, da jim bomo vzor. In kot piše čisto na začetku, v Temeljnih določbah kodeksa: Častni kodeks moralno zavezuje vsakega planinca, da pri svojem delu in obnašanju v gorah pa tudi v dolini, ne glede na to, ali so dejanja neposredno ali samo posredno povezana s planinstvom, spoštuje pravila tega kodeksa in se po njih ravna. Vsak planinec naj bo zgled drugim, zlasti mladim.

Tina Leskošek

Tina Leskošek

4 Tema meseca

Smrt na Erzherzog Eugen Strasse

Dušan Škodič

16 Intervju

To enostavno rad počnem

Vladimir Habjan

28 Turna smuka Turnosmučarski praznik

Breda Pirc

UVODNIK

Smo tudi v dolini planinci? 1

Tina Leskošek

TEMA MESECA

Stoletnica vršiške ceste 4

Dušan Škodič

TEMA MESECA

Stoletnica snežnega plazu pod Vršičem 10

Miha Pavšek

INTERVJU

Pogovor z Borisom Sedejem 16

Vladimir Habjan

DOLOMITI

Monte Paterno 20

Matija Turk

ZGODBA

O steni, megli in iskanju poti 24

Mire Steinbuch

TURNA SMUKA

Na Prestreljeniku 28

Breda Pirc

Z NAMI NA POT

Polhograjsko hribovje 30

Marjan Bradeško

PLANINSKA DOŽIVETJA

V Triglavu in njegovi soseščini 39

Franjo Golež

TUJINA

Po švicarsko na "najvišji" vrh Tajske 43

Miro Štebe

GEODEZIJA V GORAH

Nov seznam slovenskih dvatisočakov 46

Miha Čekada

PLEZANJE V CHAMONIXU

Smer Ginat v severni steni Les Droites 50

Gregor Senčar

30 Z nami na pot Razgledišča nad prestolnico

Marjan Bradeško

OPISI TUR

- GORA
- KORENA (KORENO)
- GRMADA
- TOŠČ

39 Planinska doživetja

Stari dnevniški zapiski

Franjo Golež

46 Geodezija v gorah

Določanje izrazitosti vrhov

Miha Čekada

KOLUMNA

Nestrokovni prebliski pasivnega opazovalca

54

Bogdan Biščak

UREDNIŠTVO NA TERENU

Bohinjci polni zanimivih idej

56

Zdenka Mihelič

LJUDSKA DEDIŠČINA

Kako je nastal Hudičev boršč in druge zgodbe

57

Dušica Kunaver

PLANINSKI PORTRET

Na Vestnik sem čustveno navezan

58

Peter Muck

VARSTVO NARAVE

Božanski skarabeji

59

Dušan Klenovšek

FILM

Poljski Jurek na slovenskem filmskem Olimpu

60

Manca Čujež

PREDAVANJE

Izzivi nas naredijo plezalce

61

Mire Steinbuch

V SPOMIN

Pavle Šimenc

63

Tone Škarja

NOVICE IZ VERTIKALE	64
NOVICE IZ TUJINE	65
ŠPORTNOPEZALNE NOVICE	66
PISMA BRALCEV	67
PLANINSKA ORGANIZACIJA	68
SLOVENSKI PLANINSKI MUZEJ	70
TNP	71
V SPOMIN	71

Vsebine vseh Planinskih vestnikov
od leta 1895 dalje na www.pvkazalo.si

